

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 1 Σεπτεμβρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Κυριάκο Πιερρακάκη

Θέμα: «Φορολόγηση Υπερκερδών Τραπεζών για Αντιμετώπιση της Δημογραφικής Κρίσης - Δομικής Υπαρξιακής Απειλής ή για Άμεση Αναδιανεμητική Δικαιοσύνη».

Η εμφάνιση μιας εξαιρετικά υψηλής κερδοφορίας στον Ελληνικό τραπεζικό τομέα, μια δεκαετία μετά την κορύφωση μιας πρωτοφανούς κρίσης δημόσιου χρέους που απαίτησε τεράστιες - χρηματοδοτούμενες από τους φορολογούμενους - ανακεφαλαιοποιήσεις, δημιουργεί μια μοναδική δημοσιονομική ευκαιρία και ταυτόχρονα ένα βαθύ δίλημμα πολιτικής για το Έθνος. Το ζήτημα υπερβαίνει τα στενά όρια μιας οικονομικής συζήτησης και αγγίζει τον πυρήνα του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδιασμού και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Σύμφωνα με πρόσφατο δημοσίευμα της ιστοσελίδας «economics.gr», ο οικονομολόγος κος Παντελής Τσίτος, πρώην στέλεχος συστημικής τράπεζας, προτείνει μια εφάπαξ και έκτακτη φορολόγηση των υπερκερδών των Ελληνικών τραπεζών (συστημικών και μη) με συντελεστή 20%, με σκοπούς την Άμεση Τόνωση της Αγοράς και τη Δημιουργία Νέου Δημοσιονομικού Χώρου. Με τα εκτιμώμενα συνολικά κέρδη των τραπεζών για το 2025 να ανέρχονται σε 5,25 δισεκατομμύρια ευρώ και τη φορολόγησή τους με 20%, προκύπτουν έσοδα ύψους 1,05 δισεκατομμυρίων ευρώ, χωρίς δημοσιονομική επιβάρυνση. Εάν τα 900 εκατομμύρια δοθούν για την 13^η σύνταξη, στηρίζοντας την πιο ευάλωτη κοινωνική ομάδα και τα υπόλοιπα 150 εκ. δοθούν είτε ως επίδομα επικινδυνότητας στους πυροσβέστες, είτε για τη στήριξη των πυρόπληκτων, τότε επιτυγχάνονται οι ανωτέρω σκοποί.

Η επιτυχία θα οφείλεται στο δημοσιονομικό πολλαπλασιαστή (2-2,5), ο οποίος θα ενισχύσει την οικονομία κατά περίπου 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ θα προκύψουν έσοδα 300 εκατομμύρια ευρώ από φόρο εισοδήματος και άλλα 260 εκατομμύρια ευρώ από ΦΠΑ, δηλαδή 560 εκατομμύρια νέος δημοσιονομικός χώρος, χωρίς δημοσιονομική επιβάρυνση.

Με αφορμή το παραπάνω δημοσίευμα θέτω ερώτημα στο Υπουργείο σας για την επιλογή μεταξύ δύο ανταγωνιστικών επιλογών για την κοινωνική και την οικονομική πολιτική. Από τη μία πλευρά, προβάλλεται η άμεση αναδιανεμητική δικαιοσύνη, δηλαδή η αξιοποίηση των υπερκερδών των τραπεζών για την παροχή άμεσης κοινωνικής ανακούφισης και τη δημιουργία νέου δημοσιονομικού χώρου, όπως ακριβώς την προτείνει ο έγκριτος οικονομολόγος, και από την άλλη, προβάλλεται ως ανάγκη μια **Μακροπρόθεσμη Εθνική Επένδυση**, η οποία συνίσταται στη διοχέτευση αυτών των πόρων προς την αντιμετώπιση της Δομικής Υπαρξιακής Απειλής - της Δημογραφικής Κρίσης - μέσω στοχευμένης δημοσιονομικής στήριξης των πολύτεκνων και τρίτεκνων οικογενειών, επενδύοντας έτσι στη μελλοντική οικονομική ανάπτυξη και στη βιωσιμότητα του ίδιου του κοινωνικού κράτους.

Κατ' αρχάς η βασιμότητα της Δημόσιας Συζήτησης περί «υπερκερδών» των τραπεζών επιβεβαιώνεται από τα δημοσιευμένα οικονομικά αποτελέσματα. Τα στοιχεία για τις τέσσερις συστημικές τράπεζες (Πειραιώς, Εθνική, Alpha Bank, Eurobank) και τις δύο μη συστημικές (Optima, Credia), που περιλαμβάνονται στην πρόταση του πρώην τραπεζικού στελέχους κ. Παντελή Τσίτου, σκιαγραφούν πράγματι εικόνα ισχυρής κερδοφορίας, όπως φαίνεται κάτωθι:

1. Τράπεζα Πειραιώς

Ανακοίνωσε καθαρά κέρδη ύψους 1,1 δισ. ευρώ για το 2024, σημειώνοντας αύξηση 38%, με υψηλή απόδοση ενσώματων - tangible ιδίων κεφαλαίων - RoaTBV 17,5%. Για το πρώτο εξάμηνο του 2025, τα κέρδη ανήλθαν σε 559 εκατ. ευρώ με απόδοση ιδίων κεφαλαίων - ROE 15%.

2. Εθνική Τράπεζα - ΕΤΕ

Πέτυχε οργανικά καθαρά κέρδη 1,3 δισ. ευρώ το 2024. Τα κέρδη για το πρώτο εξάμηνο του 2025 διαμορφώθηκαν στα 701 εκατ. ευρώ.

3. Alpha Bank

Τα αναφερόμενα κέρδη μετά από φόρους για το πρώτο εξάμηνο του 2025 έφτασαν τα 517 εκατ. ευρώ, μια ετήσια αύξηση της τάξης του 60%, με κανονικοποιημένη απόδοση ενσώματων ιδίων κεφαλαίων - RoTE 14,2%. Τα κέρδη του πρώτου τριμήνου ήταν 223 εκατ. ευρώ.

4. Eurobank

Κατέγραψε συνολικά καθαρά κέρδη 1,448 δισ. ευρώ το 2024, με απόδοση ενσώματων ιδίων κεφαλαίων 18,5%.

5. Optima Bank

Επέδειξε εντυπωσιακή ανάπτυξη με καθαρά κέρδη 81,1 εκατ. ευρώ στο πρώτο εξάμηνο του 2025, αυξημένα κατά 18% σε ετήσια βάση και μια εξαιρετικά υψηλή απόδοση ενσώματων ιδίων κεφαλαίων - RoTE 25,8%.

6. Credia Bank - πρώην Attica Bank

Παρουσιάζει μια διαφορετική εικόνα, με ιστορικό ζημιών και αναφερόμενη ζημία ανά μετοχή 613 ευρώ για το οικονομικό έτος 2024. Παρόλα αυτά, βρίσκεται σε φάση μετασχηματισμού και περιλαμβάνεται στους υπολογισμούς της πρότασης του κυρίου Τσίτου.

Τα αθροιστικά κέρδη του πρώτου εξαμήνου του 2025 μόνο για τις τέσσερις συστημικές τράπεζες προσεγγίζουν τα 2,3 δισ. ευρώ, ποσό που ευθυγραμμίζεται με την εκτίμηση των 2,4 δισ. ευρώ που αναφέρεται στην πρόταση του κυρίου Τσίτου. Η προβολή αυτής της απόδοσης σε ετήσια βάση, συνυπολογίζοντας και τις μη συστημικές τράπεζες, καθιστά την εκτίμηση για συνολικά ετήσια κέρδη ύψους 5,25 δισ. ευρώ μια συντηρητική και αξιόπιστη βάση για συζήτηση.

Αυτή η εκρηκτική αύξηση της κερδοφορίας είναι κυρίως αποτέλεσμα μιας μοναδικής μακροοικονομικής συγκυρίας. Η ίδια νομισματική πολιτική που άσκησε πίεση στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, λειτούργησε ως ο κύριος καταλύτης για τα τραπεζικά κέρδη, δημιουργώντας μια De Facto μεταφορά πλούτου προς τον χρηματοπιστωτικό τομέα ως εξής.

1. Το Περιβάλλον των Επιτοκίων

Ο πρωταρχικός παράγοντας είναι η απότομη αύξηση των επιτοκίων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα - ΕΚΤ για την καταπολέμηση του πληθωρισμού. Αυτό διέυρυνε δραματικά το Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο - Net Interest Margin - NIM των τραπεζών, καθώς τα επιτόκια των δανείων αναρριχήθηκαν προς τα άνω πολύ ταχύτερα από τα επιτόκια που καταβάλλονται στις καταθέσεις.

2. Ισχυρή Πιστωτική Επέκταση

Όλες οι συστημικές τράπεζες αναφέρουν ισχυρή αύξηση στα χαρτοφυλάκια δανείων τους, ιδίως στον τομέα των επιχειρηματικών χορηγήσεων, που τροφοδοτείται από πρωτοβουλίες όπως το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - ΤΑΑ. Αυτή η επέκταση παρέχει μια μεγαλύτερη βάση επί της οποίας εφαρμόζονται τα υψηλότερα επιτοκιακά περιθώρια.

3. Η Κληρονομιά της Δημόσιας Στήριξης

Η σημερινή ισχύς των τραπεζών θεμελιώνεται πάνω σε πολλαπλές, μαζικές ανακεφαλαιοποιήσεις που χρηματοδοτήθηκαν από τους Έλληνες φορολογούμενους κατά τη διάρκεια της κρίσης χρέους. Η πρόταση του κυρίου Τσίτου αναφέρει ρητά ότι τα υπερκέρδη «προέρχονται από τις ανακεφαλαιοποιήσεις που πληρώθηκαν από τον Ελληνικό λαό». Αυτό το ιστορικό πλαίσιο είναι θεμελιώδες για την κατανόηση των πολιτικών και ηθικών διαστάσεων της συζήτησης, καθώς διαμορφώνει την δομή ενός «κοινωνικού συμβολαίου». Το κοινό, έχοντας διασώσει τις τράπεζες, διατηρεί ένα θεμιτό δικαίωμα σε ένα μέρος, στην πραγματικότητα μεγάλο, των μετέπειτα κερδών.

Επειδή το 75% των μετόχων των Ελληνικών Τραπεζών είναι ξένοι επενδυτές, τα υπερκέρδη που θα τους διανεμηθούν ως μερίσματα θα εξέλθουν της χώρας και στην καλύτερη περίπτωση θα επανεπενδυθούν σε άλλες αγορές της ΕΕ, με μηδέν όφελος για την Ελληνική οικονομία. Επιπλέον τα μερίσματα αυτά δεν θα φορολογηθούν στην Ελλάδα λόγω των Ευρωπαϊκών συνθηκών για αποφυγή διπλής φορολογίας.

Σε σχέση με τα υπερκέρδη των τραπεζών και τα οφέλη των ξένων μετόχων τους, η οικονομική κατάσταση του Ελληνικού πληθυσμού είναι αντιδιαμετρικά αντίθετη όπως φαίνεται παρακάτω.

1. Κίνδυνος Φτώχειας

Το 2023, το 26,1% του ελληνικού πληθυσμού (2,66 εκατομμύρια άτομα) βρισκόταν σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, ένα από τα υψηλότερα ποσοστά στην ΕΕ. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο 26,9% το 2024.

2. Εισοδηματική Ανισότητα

Ο συντελεστής Gini, που μετρά την ανισότητα, διαμορφώθηκε στο 31,8% το 2023, σημειώνοντας ελαφρά αύξηση και παραμένοντας σε υψηλά επίπεδα.

3. Κόστος Ζωής

Το 2023, ένα εντυπωσιακό 47,3% των νοικοκυριών στην Ελλάδα δήλωσε δυσκολία στην πληρωμή δανείων, ενοικίων και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, ποσοστό που εκτοξεύθηκε από 29,1% το 2022.

4. Η Δομή της Ανάπτυξης

Δεδομένα του INE ΓΣΕΕ αποκαλύπτουν μια ανησυχητική απόκλιση. Μεταξύ 2019-2023, ενώ το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα αυξήθηκε, οι πραγματικοί μισθοί παρέμειναν σχεδόν στάσιμοι (αύξηση μόλις 130 εκατ. ευρώ), την ώρα που το πραγματικό εισόδημα από περιουσία αυξήθηκε κατά 4,5 δισ. ευρώ. Αυτό το στοιχείο είναι κομβικό, καθώς αποδεικνύει ότι τα οφέλη της οικονομικής ανάκαμψης δεν διαχέονται ισότιμα, ενισχύοντας το επιχείρημα για αναδιανεμητικές πολιτικές.

5. Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης – ΜΑΔ

Η Μονάδα Αγοραστικής Δύναμης - ΜΑΔ είναι μια ενδεικτική μονάδα που εξαλείφει τις διαφορές στα επίπεδα τιμών μεταξύ των χωρών αφού συντίθεται από δύο επιμέρους στοιχεία, το ονομαστικό εισόδημα και το επίπεδο τιμών. Αυτό επιτρέπει την ακριβή σύγκριση του όγκου των αγαθών και υπηρεσιών που μπορούν να αγοράσουν οι πολίτες σε κάθε χώρα. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat για το 2024, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας σε Μονάδες

Αγοραστικής Δύναμης - ΜΑΔ ανήλθε στο 70% του μέσου όρου της ΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι η αγοραστική δύναμη, όπως μετράται με αυτόν τον δείκτη, είναι 30% χαμηλότερη από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο. Η επίδοση αυτή κατατάσσει την Ελλάδα μεταξύ των χωρών με το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ΜΑΔ στην ΕΕ, με μόνο τη Βουλγαρία με δείκτη 66% να βρίσκεται σε χαμηλότερο επίπεδο.

Όλα αυτά τα δεδομένα είναι αποκαλυπτικά της μειωμένης οικονομικής ευμάρειας των Ελλήνων, παρά τις περί του αντιθέτου ισχυρισμούς της Κυβέρνησης.

Είναι καλά γνωστό σε όλο το πολιτικό φάσμα και έχει γίνει συνείδηση στους πολίτες, ότι η Δημογραφική Κρίση δεν είναι απλώς ένα ακόμη πρόβλημα για την χώρα, αλλά η πρωταρχική μακροπρόθεσμη απειλή για την Εθνική ασφάλεια και για την οικονομική ευημερία της Ελλάδος.

Τα δεδομένα είναι αμείλικτα και καταδεικνύουν την κρισιμότητα της κατάστασης.

1. Γήρανση Πληθυσμού

Το 1961, το 8,3% του πληθυσμού ήταν άνω των 65 ετών. Το 2014, το ποσοστό αυτό είχε ανέλθει στο 20,5%. Η διάμεση ηλικία αυξήθηκε από τα 26 στα 44 έτη.

2. Χαμηλή Γονιμότητα

Ο δείκτης γονιμότητας κυμαίνεται στο 1,4 παιδιά ανά γυναίκα, πολύ κάτω από το όριο αναπλήρωσης των γενεών που είναι 2,1.

3. Αρνητικές Προβλέψεις

Οι προβολές των υπαρχόντων στοιχείων στο μέλλον δείχνουν συνεχιζόμενη μείωση του πληθυσμού, με τον αριθμό των ηλικιωμένων να αναμένεται σύντομα να ισούται με τον αριθμό των νέων, ασκώντας αφόρητη πίεση στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

4. Οικονομικές Συνέπειες

Οι επιπτώσεις είναι σοβαρές, συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού, μειωμένο δυναμικό ανάπτυξης του ΑΕΠ και ένα μη βιώσιμο συνταξιοδοτικό σύστημα. Η

σχέση μεταξύ των δεικτών γονιμότητας και της οικονομικής μεγέθυνσης είναι άμεση.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει την κατάσταση.

Δείκτης	Ελλάδα Σήμερα (2025)	Ε.Ε.-27 Σήμερα Μέσος Όρος (2025)	Ελλάδα (Πρόβλεψη για το 2050)
Συνολικός Δείκτης Γονιμότητας	1,40	1,50	< 1,40
Διάμεση Ηλικία	44	44,4	> 49
Δείκτης Εξάρτησης Ηλικιωμένων (%)	37,5	33,4	> 60
Ρυθμός Αύξησης Πληθυσμού (%)	Αρνητικός	Ελαφρώς Θετικός	Σημαντικά Αρνητικός

Το υφιστάμενο πλαίσιο πολιτικής για την οικονομική στήριξη της οικογένειας έχει αποδειχθεί στην πράξη ως αποσπασματικό και ανεπαρκές. Τα μέχρι τώρα αποτελέσματα είναι εντελώς αρνητικά.

Υπάρχουν έντονες εκκλήσεις για την πλήρη εξίσωση των παροχών των τριτέκνων οικογενειών με αυτές των πολυτέκνων, καλύπτοντας ορισμένους τομείς όπως οι διορισμοί στο δημόσιο, οι μετεγγραφές φοιτητών και οι φορολογικές ελαφρύνσεις.

Τα δε υπάρχοντα αυτή την στιγμή μέτρα περιλαμβάνουν ορισμένα χρηματικά βοηθήματα και ειδικές απαλλαγές, αλλά αυτά δεν συγκροτούν μια ολοκληρωμένη, αποτελεσματική στρατηγική.

Μια στοχευμένη στήριξη των οικογενειών ως πολιτική διπλού σκοπού συνίσταται στην χρήση του 1,05 δισ. ευρώ για σημαντικές μόνιμες φορολογικές ελαφρύνσεις και αυξημένες παροχές προς τις οικογένειες, με έμφαση στις τρίτεκνες και πολύτεκνες.

Το κύριο πλεονέκτημα θα ήταν η εξάλειψη της ρίζας του προβλήματος, αφού ο μετριασμός του σοβαρού οικονομικού βάρους της ανατροφής παιδιών στην Ελλάδα, θα έχει μια πραγματική θετική επίδραση στις αποφάσεις γονιμότητας.

Επιπλέον θα υπήρχε διπλό όφελος, με την παροχή άμεσης ανακούφισης από τη φτώχεια σε μια βασική ευάλωτη ομάδα, τις οικογένειες με παιδιά, ενώ ταυτόχρονα θα εξυπηρετούσε έναν Μακροπρόθεσμο Στρατηγικό Στόχο.

Από την άλλη πλευρά, περισσότερα παιδιά σήμερα σημαίνουν περισσότερους εργαζομένους και φορολογουμένους αύριο. Πρόκειται για άμεση επένδυση στη μελλοντική Εθνική οικονομία, με αποτέλεσμα τη διεύρυνση την μελλοντικής φορολογικής βάσης, διασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη φερεγγυότητα των συστημάτων συνταξιοδότησης και υγείας.

Όλα τα παραπάνω οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η επιβολή ενός εκτάκτου φόρου 20% στα υπερκέρδη των τραπεζών είναι δίκαιη, αναγκαία και επιβεβλημένη. Οι μοναδικές συνθήκες, κέρδη που προέκυψαν από μια νομισματική πολιτική που έπληξε το κοινό, η κληρονομιά των διασώσεων από τους φορολογουμένους και το υψηλό ποσοστό ξένης ιδιοκτησίας των τραπεζών, δημιουργούν μια ισχυρή βάση για παρέμβαση για λόγους κοινωνικής ισότητας και Εθνικού οικονομικού συμφέροντος.

Η Δημογραφική Κρίση αποτελεί Υπαρξιακή Απειλή που επισκιάζει την ανάγκη για ένα προσωρινό βοήθημα, δηλαδή την χορήγηση 13^{ης} σύνταξης.

Το 1,05 δισ. ευρώ θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία ενός Ειδικού Πολυετούς Ταμείου με τους επόμενους σκοπούς.

1. Τη μεταρρύθμιση και τη μόνιμη αύξηση των οικογενειακών επιδομάτων, με ισχυρή έμφαση στο τρίτο και τα επόμενα παιδιά.
2. Την εισαγωγή ελκυστικών φορολογικών εκπτώσεων για κάθε παιδί, αυξάνοντας άμεσα το διαθέσιμο εισόδημα των οικογενειών. Το τρέχον καθεστώς έκπτωσης κρίνεται ως ανεπαρκές. Για παράδειγμα, για χαμηλόμισθο του ιδιωτικού τομέα η γέννηση του πρώτου παιδιού αντιστοιχεί σε μείωση φόρου 8,8 Ευρώ ανά μισθό.

Αναμφιβόλως αυτό το ποσόν δεν αποτελεί κίνητρο για αύξηση της γεννητικότητας.

3. Τη χρηματοδότηση της επέκτασης της οικονομικά προσιτής και υψηλής ποιότητας παιδικής φροντίδας με περισσότερους και καλύτερους δημόσιους παιδικούς σταθμούς και άλλες παροχές.

Αναγνωρίζοντας την πολιτική πίεση για άμεση ανακούφιση, ένας πιθανός συμβιβασμός θα μπορούσε να είναι μια κατανομή 20/80, δηλαδή 20% και άρα 210 εκατ. ευρώ για μια στοχευμένη, εφάπαξ πληρωμή στους πιο ευάλωτους συνταξιούχους, αυτούς με τα χαμηλότερα εισοδήματα, και 80% δηλαδή 840 εκατ. ευρώ, για το Δημογραφικό Ταμείο. Αυτή θα παρουσιαζόταν ως μια, *όχι η καλύτερη*, αλλά τουλάχιστον πολιτικά ρεαλιστική εναλλακτική λύση.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Δεδομένης της εξαιρετικά υψηλής κερδοφορίας των Ελληνικών τραπεζών (εκτιμώμενα 5,25 δισ. ευρώ για το 2025), η οποία πηγάζει από την αύξηση των επιτοκίων της ΕΚΤ που επιβαρύνει νοικοκυριά και επιχειρήσεις, και λαμβάνοντας υπόψη το ιστορικό των ανακεφαλαιοποιήσεων που στήριξε ο Έλληνας φορολογούμενος, προτίθεστε να εφαρμόσετε την πρόταση για έκτακτη φορολόγηση 20% στα υπερκέρδη τους;
Ένα τέτοιο μέτρο, το οποίο ακολουθεί το παράδειγμα άλλων χωρών της ΕΕ, θα απέφερε 1,05 δισ. ευρώ χωρίς δημοσιονομικό κόστος και θα απέτρεπε τη διαρροή της συντριπτικής πλειοψηφίας των κερδών αυτών σε ξένους μετόχους.
2. Σε περίπτωση υιοθέτησης του μέτρου, θα κατευθύνετε το σύνολο των εσόδων σε μια Στρατηγική Εθνική Επένδυση για την αντιμετώπιση της Υπαρξιακής Απειλής της υπογεννητικότητας, θεσπίζοντας μόνιμες και γενναίες φοροελαφρύνσεις για τις οικογένειες με παιδιά και άλλα μέτρα, όπως εκτέθηκαν παραπάνω, ώστε να διασφαλιστεί η μελλοντική οικονομική ανάπτυξη και η βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος;

Ή τουλάχιστον, ως εναλλακτική και όχι βέλτιστη, θα προκρίνατε μια μικτή λύση, κατανέμοντας το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων στο δημογραφικό και διαθέτοντας το υπόλοιπο για την άμεση, στοχευμένη ανακούφιση των πλέον ευάλωτων κοινωνικών ομάδων;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Αθανάσιος Χαλκιάς
Ανεξάρτητος Βουλευτής
Α' Αθήνας